

2016-02-26

EU-kommissionen, EU-parlamentet

Europaforum välkomnar ett sammanhållet åtgärds paket för cirkulär ekonomi

Europaforum Norra Sverige välkomnar ett europeiskt sammanhållet åtgärds paket med syftet att åstadkomma en cirkulär ekonomi. För att säkra tillgången på resurser för kommande generationer, för att minska utsläppen av växthusgaser, för att skydda människor och miljö från skadliga ämnen och inte minst för att skapa jobb och tillväxt i Europa krävs en europeisk politik som bygger på att utveckla en cirkulär ekonomi.

1. Norra Sveriges skogresurser är en tillgång i den cirkulära ekonomin

Europaforum Norra Sverige vill understryka skogens- och skogsindustrins betydelse i en cirkulär ekonomi. Sverige är världens näst största exportör av papper, pappersmassa och sågade trävaror. Detta är klimatneutrala produkter som är producerade med hjälp av förnybar energi och förnybar skogsråvara. Skoglig biomassa är också en viktig råvarukälla för framväxande biobaserade industrier och produkter från skogen kan ersätta många av de produkter som idag kommer från fossila källor.

Sverige är till ytan det tredje största landet i Europa och landet täcks till nästan 70 procent av skog. Allt sedan 1920-talet har mängden biomassa i form av skog ökat i Sverige, och ökar fortfarande. Cirka 70 procent av den årliga tillväxten avverkas, och 30 procent står kvar, vilket gör att det svenska skogsbruket bidrar till att binda koldioxid från atmosfären och att vi ser en kontinuerlig tillväxt av skog i Sverige. Europaforum Norra Sverige vill betona att ett aktivt och hållbart skogsbruk i en mycket viktig komponent en cirkulär ekonomi.

I norra Sverige finns stor kunskap kring skogsrelaterade frågor. Här finns företag med hög kompetens och tre universitet med framgångsrik forskning inom bioenergi, cleantech och energieffektivitet i kallt klimat. I norra Sverige finns också flera demonstrations- och forskningsanläggningar kring bioraffinaderier. Denna kunskap är av största vikt för att utveckla innovationer för biobaserade produkter i nya branscher som kan skapa tillväxt i norra Sverige och som kan bidra till kunskap till nytta för hela EU.

Europaforum välkomnar EU-kommissionens tankar om främjande av en effektiv användning av biobaserade resurser men vi befarar att en obligatorisk kaskadanvändning av biomassa betydligt försämrar villkoren för en effektiv utnyttjande av biomassan. I princip all bioenergi i Sverige utgörs av spill från annan verksamhet. Avverkning av växande träd för att få fram bioenergi sker endast i extremt liten skala, och då främst av mindre enskilda skogsägare och av trädslag som har begränsat värde för skogsindustrin. Marknadskrafterna styr redan idag effektivt användningen av biomassa till den fraktion som har högst förädlingsvärde.

2. Förbränning av avfall och biogasproduktion är en del av lösningen

Att minska mängden avfall som deponeras är en viktig utmaning i arbetet för en cirkulär ekonomi. Varje år läggs 140 miljoner ton avfall på soptippar i Europa. Deponering av avfall är i första hand stort slöseri med resurser. Deponering medför också ofta allvarliga miljöproblem bland annat genom läckage av växthusgasen metan och utsläpp av förorenat

lakvatten till grundvatten och sjöar. Europaforum välkomnar därför EU-kommissionens ambitiösa målsättningar om minskad deponering.

Energiåtervinning från avfall står för cirka 15 procent av det totala uppvärmningsbehovet och i bostäder och lokaler, i Sverige som helhet. I norra Sverige finns flera stora anläggningar för avfallsförbränning och ett stort behov av fjärrvärme. Energiåtervinning har under överskådlig framtid en viktig roll att spela både som avfallsbehandling och för energiproduktion. Svenska fjärrvärmeanläggningar är världsledande både vad gäller miljöfaktorer och energieffektivitet. Att EU-kommissionen konstaterar att energiåtervinning av avfall är bättre än deponering välkomnas av Europaforum Norra Sverige. Vi vill också betona att också energiåtervinning genom biogasproduktion från avfallsmaterial är mycket resurseffektivt.

Energiåtervinning är dock bara en pusselbit i hanteringen av avfall. För att skapa en cirkulär ekonomi är det allra viktigt att skapa goda förutsättningar för nå de översta stegen i avfallshierarkin -att minimera mängden avfall, att återbruka och att materialåtervinna. Europaforum Norra Sverige anser att EU:s fonder och program även fortsättningsvis ska stödja satsningar för teknikutveckling som leder till ett bättre utnyttjande av materiella resurser och där högre nivåer i avfallshierarkin nås.

3. Miljöanpassad offentlig upphandling

Den offentliga sektorns inköp är en betydande del av ekonomin som kan påverka produktion och konsumtion i mer hållbar riktning. Genom att ställa miljömässiga, sociala och etiska krav vid upphandlingar har vi möjlighet att minska offentlig sektors egen miljöpåverkan samt ge signaler till marknaden att styra mot en mer hållbar produktion och handel.

Europaforum Norra Sverige välkomnar kommissionens förslag om att vidta åtgärder för att stimulera en miljöanpassad offentlig upphandling. Den offentliga sektorn behöver också arbeta med innovationsupphandling för att driva fram nya hållbara tjänster och produkter. Europaforum Norra Sverige anser det behövs förändringar i EU:s regelverk för offentlig upphandling för att underlätta miljöanpassad upphandling för att åstadkomma nödvändig utveckling. Europaforum Norra Sverige anser också att en kunskapsutveckling inom området behövs inom både offentlig och privat sektor, vilken bör stödjas av EU:s fonder och program.

4. Forskning, innovationer och konkurrenskraft

Europaforum Norra Sverige anser att innovation utgör en central faktor för att påskynda övergången till ett kretsloppssamhälle och uppmanar EU- institutionerna att genom EU:s program och fonder stödja innovationsutveckling för att främja utvecklingen av en cirkulär ekonomi. Europaforum Norra Sverige anser att det är viktigt att det finns finansiering inom EU:s strukturfonder som stöttar regionala projekt som minskar avfall och uppmuntrar samarbete och spridning av god praxis på området, i syfte att hjälpa regioner till utveckling.

5. Regional delaktighet och hänsyn till perifera och glest befolkade områden

För att en cirkulär ekonomi ska utvecklas krävs en ambitiös ansats av aktörer på alla nivåer. Den regionala och lokala nivån har en viktig roll i genomförandet av ett cirkulärt samhällssystem, där exempelvis kommunerna bär ett stort ansvar att samla in hushållsavfall. Det är därför viktigt att den lokala och regionala nivån är delaktiga i utformandet av EU:s strategier och program för cirkulär ekonomi.

Europaforum norra Sverige vill betona vikten av att åtgärder och prioriteringar för den cirkulära ekonomin ska vara meningsfulla, inte bara för tätbefolkade områden och städer, utan de måste även fungera för perifera och glest befolkade områden, som norra Sverige där det kan vara svårt att åstadkomma storskalighet i systemen, där avstånden är långa och transportkostnaderna är höga.

Antaget vid Europaforum Norra Sverige XXI, Piteå, 26 februari 2016

Erik Bergkvist (S) ordförande Europaforum Norra Sverige

Ewa-May Karlsson (C) Region Västerbotten

Harriet Classon (S) Region Västerbotten

Robert Uitto (S) Region Jämtland Härjedalen

Gunnar Hjelm (M) Region Jämtland Härjedalen

Thomas Andersson (C) Region Jämtland Härjedalen

Ellinor Söderlund (S) Kommunförbundet Norrbotten

Anders Josefsson (M) Kommunförbundet Norrbotten

Maria Stenberg (S) Norrbottens läns landsting

Hans Stenberg (S) Landstinget Västernorrland

Peder Björk (S) Kommunförbundet Västernorrland

Anders Gäfvert (M) Kommunförbundet Västernorrland